

Robert ANTONÍN, *Zahraníční politika krále Václava II. v letech 1283–1300*, Matice moravská, Brno 2009 (= Knižnice Matice moravské, sv. 26) 304 s., ISBN 978-80-86488-63-9

Anotovaná kniha věnovaná zahraniční politice Václava II. v letech 1283 až 1300 představuje úvodem čtenáři nejprve výčet pramenů a literatury, s nimiž autor pracoval. Druhá kapitola obsahuje již podrobnější zastavení u textu Zbraslavské kroniky, klíčového pramene pro dobu Václava II., který mimo jiné přináší řadu informací k politickým dějinám. Autor oprávněně charakterizuje kronikářské vyprávění ve vztahu k Václavu II. jako značně tendenční, kdy jmenovaný panovník vystupuje vždy jako ideální vládce a zároveň zakladatel Zbraslavského kláštera. Právě tuto rovinu se snažil Robert Antonín kriticky rozebrat, a to jak na pomezí dobových požadavků, tak přímého pojetí cisterciáků včetně podmínek, kdy text vznikl. Díky tomuto přístupu seznamuje *via facti* i s „typologií“ ideálu středověkého panovníka. Klade přitom důraz na hlavní záměr kroniky – tj. snahu po oslavě zakladatele, který navíc coby panovník koná vše ve prospěch *bonum commune*. Ocenit autorovy vývody zde je nutné především proto, že srovnal spolu s kronikou zmínky o Václavu II. také ve středohornoněmecké veršované kronice Otakara Štýrského a staročeském textu tzv. Dalimila. Obě *narratia* mají na předposledního Přemyslovce totiž zcela jiný názor.

Ve třetí kapitole se dostáváme již více k tématu vymezenému samotným názvem knihy, kde se autor nejprve dotkl chebské svatby Václava II. a Guty Habsburské, dále problematiky udělení léna Václavu II. z rukou římského krále Rudolfa I. Habsburského a v závěru vlivu Závíše z Falkenštejna na pražském dvoře. Mimo jiné se zde pokusil revidovat doklady o nárokování územních celků na jih od Českého království. K největším přínosům publikace však patří čtvrtá a pátá kapitola, které mapují cestu teritoriálních úspěchů v polských zemích až k samému zisku polské koruny. Jedná se totiž o hlavní těžiště jak expanze, tak obecně celé zahraniční politiky Václava II. Antonín v nich navázal na vlastní, již starší badatelské výsledky, které dále rozpracoval. Z nich stojí znovu za připomenutí přehodnocení průběhu hnězdenské korunovace Václava II. na

podzim roku 1300, která nutně musela odpovídat dobovým zvyklostem.

Mezi těmito celky je vložena kapitola o vztazích s římskými králi, předně s Adolfem Nasavským a Albrechtem Habsburským. Na volbách obou panovníků měl český král svůj podíl. V poslední, sedmé kapitole se opět velmi podrobně dozvídáme o způsobu správy polských území pod vládou českého krále i o jednotlivcích v jeho službách. Knihu uzavírá nezbytný závěr a soupis užitých pramenů a literatury.

Shrneme-li uvedené, vyznívá práce v kontextu zahraniční politiky Václava II. jako zřejmá snaha autora po revizi názorů starší literatury, předně Josefa Šusty, jenž se dobou Václava II. obsáhle zabýval. Hlavní výsledky, s výjimkou pojednání o ideálním vládci, leží v přínosu k politickým dějinám. Kniha zaujme také stylisticky, ač někdy formulace evokují až epické přesahy a místy převládá snaha přesvědčit čtenáře o jediné možné argumentaci a závěru. Bezpochyby jinak kvalitní práci lze vytknout, že autor nevyužil poslední paleografické studie ke kanceláři Václava II., kde jsou zmíněny nové listiny, které starší edice neznají. V tomto směru se nepochybně Robertu Antonínovi otvírá do budoucna další prostor pro možné sledování zahraniční problematiky této doby. Závěrem můžeme konstatovat, že monografie představuje cenný příspěvek k době vlády Václava II., a to předně pro práci s textem Zbraslavské kroniky a bližší poznání polské územní expanze předposledního přemyslovského krále.

DANA DVOŘÁČKOVÁ-MALÁ

Visegrad 1335, ed. György RÁCZ, International Visegrad Fund, State Archives of Hungary, Pázmány Péter Catholic University, Bratislava 2009 184 s., ISBN 978-80-970159-7-8

The *Visegrad 1335* volume is the result of international cooperation between medievalists coming from all the so-called Visegrad countries under auspices of the International Visegrad Fund. The reason for publishing this book, as noted in the preface, is to popularize the meeting of the kings of Bohemia, Hungary, and Poland in Visegrad in 1335. The publication has two aims. The first is the edition of sources, i.e., of six documents somehow related to the